

I. megoldás. Hívjunk egy résztéglalapot „egyszínűnek”, ha egyforma színűek a sarokmezői. Tekintsük a tábla 3–3 mezőből álló „oszlopait”. Ha ezek között van olyan, amelynek mindhárom mezője egyszínű – például kék –, akkor föltehető, hogy minden további oszlopban legfeljebb egy kék mező van, hiszen egyébként létrejön egyszínű téglalap. Egy oszlopot viszont négyféleképpen lehet úgy kiszínezni, hogy legfeljebb egy kék mezőt tartalmazzon: vagy mindhárom mező sárga, vagy pedig egyetlen kék mező lehet három helyen, míg a további két mező sárga. Ez azt jelenti, hogy az „azonosan kék” oszlopon kívüli hat további oszlop között van legalább kettő azonosan színezett, és így nyilván van egyszínű téglalap. (Azok lesznek a sarokmezők, amelyek színe a két azonosan színezett oszlopban legalább kétszer fordul elő.)

Föltehető tehát ezután, hogy mindkét szín előfordul mind a 7 oszlopban. Az ilyen típusú színezések száma viszont hat, és mivel az oszlopok száma hét, ilyenkor is lesznek azonosan színezett oszlopok, és így egyszínű téglalap.

II. megoldás. Általában megmutatjuk, hogy ha $k \geq 1$ és egy $(k+1) \times \left[k \binom{k+1}{2} + 1 \right]$ oldalú sakktábla minden egyes mezőjét adott k szín valamelyikével kiszínezzük, akkor a sakktáblán van egyszínű résztéglalap. Feladatunkban $k = 2$ és így $k+1 = 3$ és $k \cdot \binom{k+1}{2} + 1 = 7$.

Hívjuk továbbra is oszlopnak a $k+1$ -hosszúságú oldallal párhuzamos sávokat! Miután a színek száma (k) kevesebb – 1-gyel –, mint az oszlopok mezőinek a száma, minden oszlopban van olyan szín, amelyik itt legalább kétszer fordul elő. Jelöljük meg két-két ilyen azonos színű mezőt minden egyes oszlopban.

Az oszlopok száma nagyobb, mint $k \cdot \binom{k+1}{2}$, és itt újra fölhasználva, hogy k -féle szín van, azt kapjuk, hogy több, mint $\binom{k+1}{2}$ olyan oszlop van, amelyekben a megjelölt mezők színe ugyanaz – mondjuk piros.

Vegyük most szemügyre ezeket az oszlopokat és a bennük megjelölt piros mezőket. Egy oszlopban $k+1$ mező van, ezek közül $\binom{k+1}{2}$ -féleképpen jelölhetünk meg kettőt. A megjelölt piros mezőket tartalmazó oszlopok száma azonban a fentiek szerint ennél nagyobb, van tehát kettő, ahol a megjelölt két-két piros mező ugyanúgy helyezkedik el. Ez a négy piros mező eszerint egy egyszínű téglalap négy sarokmezeje. A bizonyítást ezzel befejeztük.

Megjegyzések. 1. A II. megoldásból is látszik, hogy a kimondott állítás egy bizonyos értelemben éles. Ha ugyanis egy k színnel színezett sakktáblán az oszlopok mezőinek a száma $(k+1)$ -nél kevesebb, akkor nyilván lehetséges, hogy minden egyes oszlopban legfeljebb egyszer szerepeljen minden szín, ilyenkor pedig nem jön létre egyszínű téglalap.

Ha pedig a tábla egyik oldala $k+1$, a másik pedig $k \cdot \binom{k+1}{2}$, akkor amennyiben az oszlopokat k darab $\binom{k+1}{2}$ elemű csoportba osztjuk, és a kifestés során az i -edik blokk ($1 \leq i \leq k$) oszlopaiban az i -edik szín fordul elő kétszer, mégpedig minden lehetséges módon – ez $\binom{k+1}{2}$ lehetőség – a további $k-1$ szín pedig egyszer, akkor nyilván nem jön létre egyszínű téglalap.

2. Általában, ha adott k és n esetén $T_k(n)$ jelöli azt a legkisebb pozitív egészt, amelyre a k színnel kifestett $n \times T_k(n)$ oldalú sakktábla tartalmaz egyszínű téglalapot, akkor a fentiekből következik, hogy $n \leq k$ esetén $T_k(n)$ nem létezik, míg $T_k(k+1) = k \cdot \binom{k+1}{2} + 1$.

3. A fenti eredmény nyilvánvaló következménye az alábbi: ha egy végtelen négyzetrács mezőit véges sok színnel kifestjük, akkor létrejön egyszínű téglalap. Ez az állítás téglalap helyett *négyzettel* is igaz, ennek a bizonyítása azonban nehéz.